

О. В. Лозко

*Житомирський державний університет імені Івана Франка
Навчально-науковий інститут іноземної філології, м. Житомир
Науковий керівник: канд. пед. наук,
доцент В. О. Папіжук*

Особливості французької науково-технічної термінології у галузі сільського господарства

Стаття присвячується дослідженню особливостей сучасної французької сільськогосподарської термінології, яка спирається на узгодження національних, міжнародних тенденцій та напрямків у розвитку термінології, а також на збагачення галузевих систем.

Ключові слова: термін, термінологічна система, лексема, галузева терміносистема.

Проблема, яка підіймається у даному дослідженні, є досить актуальною, так як сфера сільського господарства перебуває у постійному розвитку, а термінологічна система даної галузі щоразу поновлюється та потребує лінгвістичного дослідження.

Розвиток сучасних наук, їхня інтеграція та взаємодія вимагають удосконалення галузевих термінологічних систем, а отже, дослідження проблем становлення, лінгвістичних особливостей, семантики, дериваційних процесів та стилістичного функціонування фахової лексики. Ці проблеми привертати і продовжують привертати увагу вітчизняних та зарубіжних дослідників, зокрема В. Виноградова,

Е. Жильбера, Д. Блампена, Л. Депенкера, Дж. Умбле та ін. На початку ХХІ століття дослідження специфіки формування й функціонування галузевих терміносистем набуває все більшої ваги, адже сьогодні термінології різних наук складають більшу частину лексики, в тому числі й у французькій мові.

Науково-технічний прогрес вносить значні зміни у всі сфери розвитку суспільства, в тому числі у мовну картину світу, в зв'язку з чим виникає нагальна потреба вдосконалення системи передавання та обробки інформації співробітництва науковців різних країн у найрізноманітніших сферах науки й техніки. Одна з найістотніших змін полягає в тому, що переважну частину лінгвістичного фонду складає фахова лексика, і доля термінів у лексичному складі мови стрімко зростає. Тому цілком природно, що лінгвісти надають великого значення вивченню закономірностей утворення термінів, їх

структури та семантики, аспектам упорядкування, питанням перекладу; розглядають термінологію як важливу складову сучасної літературної мови.

Розглядаючи терміносферу сільського господарства, слід зазначити, що вона поняттєво перетинається з багатьма суміжними терміносистемами і спеціальними сферами інших проявів людської діяльності. Термінологія сільськогосподарського виробництва займає особливе місце між технічною та загальнолітературною лексикою, які постійно знаходяться у взаємозумовлених зв'язках [3: 82]. Сільськогосподарська галузь має особливу соціально-комунікативну та інформаційну значущість.

Деякі терміни однаковою мірою обслуговують різні термінологічні групи, залишаючись моносемічними. Найменування нового змісту відбувається за рахунок актуалізації мовною одиницею її синтагматичних властивостей. Наприклад, термін *machine* лише при сполучуваності з конкретними лексемами набуває семантичної чіткості. Таким чином встановлюється галузева приналежність терміна: *machine soufflante* (вентилятор), *machine à vapeur* (парова машина) — загальне машинобудівництво; *machine agricole* (сільськогосподарська машина), *machine à granuler* (гранулятор) — сільське господарство [1: 187]. Такі складені номінації комплексно відображають термінологічне значення, реалізоване у лінійному ряді.

Складовими частинами сучасної французької сільськогосподарської термінології є терміносистеми цілого комплексу взаємоінтегрованих наук, такі, як: науки про вирощування рослин, ветеринарні науки, інженерні науки та ін [4: 29].

У ході нашої роботи ми виявили, що за допомогою компонентного аналізу у значенні кожного залученого до дослідження слова можна виявити семи, які, у свою чергу, співвідносять значення терміна з сільськогосподарським поняттям. Співвіднесення терміна з сільськогосподарським поняттям визнаємо таким системоутворювальним чинником, що дає змогу вважати терміни, які раніше належали до інших терміноресурсів або до загальнолітературної мови, сільськогосподарськими термінами.

Сільськогосподарська термінологія являє собою динамічну цілісну систему ієрархічно організованих мовних одиниць, яка реалізується в конкретних підсистемах при взаємодії відповідних мовних рівнів. Лексика аналізованої термінології тісно пов'язана з історією народу, швидко реагує на науково-технічний прогрес появою нових термінів, для утворення яких французька мова використовує весь лексичний арсенал засобів, як національного, так й іншомовного походження [2: 78]. Статус і стан сучасної

французької сільськогосподарської термінології визначається її системністю, упорядкованістю відповідно до теоретичних засад формування галузевих терміносистем, які функціонують у літературних мовах.

Отже, французька термінологія, як і будь-яка інша термінологія не стоїть на місці і перебуває в постійному розвитку. Технічна термінологія постійно поновлюється новими словами або ж словами, які отримують нове значення в процесі виникнення нових явищ. Питання термінології досліджується давно і постійно потребує нових досліджень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Ракипов Н. Г. Французско-русский словарь по сельскому хозяйству и продовольствию / — М. : РУССКО, 2002. — 864 с.
2. Boulaire J. Histoire de l'Agronomie en France / — Londres; Paris; New York : Tec&Doc-Lavoisier, 1992. — 392 p.
3. Rey A. Le Français. Une langue qui défie les siècles/ — Paris: Gallimard, 2008. — 159 p.
4. Larousse agricole 2002, 29 / M. Mazoyer. — Paris: Larousse, 2002 —766 p.